

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2021. október 19. 10 óra 5 perc
Iskola, osztály: Szilágyi Erzsébet Gimnázium; 10.B
Iskola neve és címe: 1016 Budapest; Mészáros utca 5-7.
Tanít: Ecsédi Hajnalka Anna
Témakör megnevezése: Fenntarthatóság - kérdőjelekkel
Tanítási egység (téma) címe: **Mozgó világ**
Az óra (jellemző) típusa: Fejlesztő és gyakorló óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai: A tanulók megismerik és értelmezik a közlekedés és a turizmus alapvető jellemvonásait, ezek természeti- és társadalmi környezetre gyakorolt káros hatásait. A tanulók értelmezik a jelenségeket a fenntartható fejlődés témakörébe ágyazva.

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai: A tanult jelenségek, a diákok életéhez közel álló példák felhasználásával, kiterjesztésével a környezettudatos gondolkodás fejlesztése.

2.3. A tanítási óra nevelési céljai: A tanulók figyelmének felhívása az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségeire, a saját döntéseinek felelősségteljes meghozatalára a fenntartható fejlődés, a környezeti problémák visszaszorításának érdekében.

2.4. Oktatási követelmények:

- a. Fogalmak:
 - új: tömegturizmus, alternatív turizmus, turisztikai túlterhelés;
 - megerősítendő: fenntarthatóság, terciér szektor, infrastruktúra, közlekedés, turizmus, üvegházhatás
- b. Folyamatok:
 - új: utazási távolságok csökkentése (alternatív helyszínek választása) → környezeti terhelés csökkentése.
 - megerősítendő: közlekedés → károsanyag kibocsátás (kiemelve CO₂) → környezeti terhelés.
- c. Összefüggések:
 - új: A Föld növekvő népessége + földrajzi mobilitás erősödése → környezeti problémák előidézése és súlyosbítása.
 - megerősítendő: A turizmus hatása, megnyilvánulásai az országok gazdaságában.
- d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: -
- e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák:

- Az emberi tevékenységek és azok környezetre gyakorolt hatásai alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése. (pl. gondolkodtató kérdések – az óra 3. eleme)
 - Ugyanezen elemek a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztését is szolgálják.
 - A környezeti problémákat előidéző jelenségek alternatív lehetőségeinek feltárásával a tanulók reális értékelési képességének kialakítása és tudatos fogyasztóvá válásának fejlesztése. (pl. belföldi turizmus)
 - Problémamegoldóképesség – A látott képek és felvázolt hétköznapi esetek alapján mérlegelés és döntéshozatal.
 - Tanulás kompetenciái – az ismeretanyag rendezése (gondolattérkép); a különböző információhordozó elemek használata (képek, adatok)
 - Kommunikációs kompetenciák: Kérdés-felelet módszer segítségével; páros és csoportmunka során; vitahelyzet megtapasztalása közben;
 - Gondolkodási kompetenciák: gondolkodtató kérdések feltétele; összefüggésekre való ráirányítás;
 - Személyes és társas kapcsolati kompetenciák: páros feladatmegoldás; vitahelyzet során;
- f. Főbb tanulói tevékenységek: tanulói közlés; vázlatkészítés; írásbeli és szóbeli feladatmegoldás; diagramelemzés; adatok értelmezése; képek értelmezése; térképhasználat;

3. Szemléltető és munkaeszközök

Power Point bemutató (továbbiakban: PPT)
 ebben: fényképek, diagramok, adatok, térképek.
 Táblai vázlat
 Kontúrtérkép

4. Felhasznált irodalom

Földrajz kerettanterv, 2020
 Oktatási Hivatal, NAT 2020: Földrajz tankönyv_9-10. II. kötet
 OFI, Újgenerációs tankönyv, 2018: Földrajz 10.
 MOZAIK, 2009: Földrajz 10.
 Kék Bolygó Alapítvány, 2021: Zöld Föld
 Központi Statisztikai Hivatal (URL: <https://www.ksh.hu/>) [Letöltve: 2021.10.12.]
 Turisztikai Világszervezet (URL: <https://www.unwto.org/>) [Letöltve: 2021.10.12.]

5. Mellékletek jegyzéke

1. melléklet: PPT (38 dia)
2. melléklet: Vitaszempontok (tanulói)
3. melléklet: Számok tükrében (tanári)
4. melléklet: Események a világban (tanári)
5. melléklet: Kontúrtérkép (tanulói)

Az óra részletes felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
1	Jelentés, adminisztráció	-	-	-	-
2-4	Az óra céljának megnevezése. A mozgás, mint fogalom, hogyan jelenik meg az a gazdaságban? Milyen elemei vannak?	Ráhangolódás a témára, előzetes ismeretek előhívása.	Tanári közlés. Irányított kérdés, tanulói közlés.	Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_1.dia
5-7	Gondolkodtató kérdések. - Agglomerációból szeretnék bejutni Budapestre. Energiahatékonyság szempontjából melyik autót választom? (Régebbi, kisebb autót vagy új, városi terepjárót.) - Egyre tisztább üzemelésű járművek vannak forgalomban, mégis növekszik a közlekedés CO ₂ kibocsátása. Miért?	Tényanyagbiztosítás, tényanyagfeldolgozás. Elemzés, tényfeltárás. Rögzítés.	Irányított kérdés, tanulói közlés. Problémafelvetés. Diagramelemzés.	Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_2-4.dia
8-11	Feladat: Viszonyítás. Mekkora az egyes közlekedési eszközök CO ₂ kibocsátása? Viszonyítási alap a hybrid autó. Ehhez képest több vagy kevesebb? (kisméretű autó, nagyméretű autó, busz, vonat, repülő)	Ismeretek alkalmazása. Elemzés, tényfeltárás.	Irányított kérdés, tanulók munkáltatása. Adatelemzés.	Irányított egyéni munka.	PPT_5-19.dia
12-21	Vita: Busszal vagy vonattal menjünk osztálykirándulni? Az óra céljának megnevezése után 8 tanuló megkapja a feladatot, hogy felkészüljön a vitára. 2-2 fő érvel egy adott álláspontért: - autóbusz előnyei - autóbusz hátrányai - vasút előnyei - vasút hátrányai A felkészülés során előre megadott szempontokat követnek. A vita során ezen szempontok alapján történik az érvelés, a párok folyamatosan váltják egymást. Egy párnak összesen 2 perce van az érvei kifejtésére. Összesen: 8 perc. A vita után az osztály többi tagja dönt, hogy melyik közlekedési eszközt választja.	Ismeretek alkalmazása, rendszerezés. Rögzítés.	Tanulók munkáltatása. Tanulói közlés. Vázlatkészítés.	Páros munka. Megfigyelés, egyéni munka.	PPT_20.dia 2. sz. melléklet

22-24	Feladat: Számok tükrében. A Föld és Magyarország turizmusára vonatkozó kérdésekre kell kiválasztani a helyeset három lehetőség közül. A kérdések turisztikai adatokra épülnek.	Érdeklődés fenntartása. Tényfeltárás, elemzés.	Feladatmegoldás. Tanári magyarázat, tanulói közlés. Adatelemzés.	Páros munka.	PPT_21-26.dia 3. sz. melléklet
25-34	Reklámfilm készítés. A turizmus környezetre gyakorolt negatív hatásait csökkenthetjük, ha közelebbi úticélokat választunk. A hazai lehetőségek színes palettájának feldolgozása. 4 fős csoportokban reklámfilm (szlogenszerűen) készítése az adott program promotálása céljából. Felkészülési idő: 5 perc. Csoportonként egy tanuló adja elő, 40 mp. - gasztrohétvége; része: disznóvágás - ehető vadnövények és gombák megismerése - népi kézművesség megismerése; pl. fazekasság, kosárfonás stb. - szüret és mulatság - lovas hagyományőrző hétvége - magyar paraszti kultúra; pl. népi játékok, népviselet, tájház stb. - vadregényes kaland hétvége	Motiváció. Ismeretek előhívása és alkalmazása. Absztrakció.	Szóbeli gyakorlati feladat megoldása.	Csoportmunka tanári irányítással; és megfigyelés.	PPT_27.dia
35-49	Feladat: Események a világban. 1-2 mondatos ismertető és fénykép alapján kitalálása és térképen való elhelyezése olyan nagy eseményeknek, amelyek hatalmas tömegeket mozgatnak meg a világban vagy nagy régiókban. Helyszín meghatározása: földrész > ország > város	Érdeklődés fenntartása. Ismeretek előhívása és alkalmazása. Rögzítés.	Feladatmegoldás. Tanári magyarázat, tanulói közlés. Térképhasználat.	Egyéni munka. Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_28-37.dia 4. sz. melléklet 5. sz. melléklet
40-44	Összefoglalás: Az eddig elhangzottakra irányuló kérdésekkel a fogalmak, összefüggések megerősítése, rendszerezése.	Ismeretek rögzítése. Ellenőrzés.	Irányított kérdés, tanulói közlés. Vázlatkészítés.	Osztálymunka: kérdés-felelet.	PPT_38.dia
45	Az osztály tanórai munkájának az értékelése. Elköszönés.	Értékelés.	Tanári közlés	-	-